
MONOGRAFIE PRAWNICZE

ZASPOKAJANIE
POTRZEB WSPÓLNOT
SAMORZĄDOWYCH
STUDIUM
ADMINISTRACYJNOPRAWNE

DANIEL WACINKIEWICZ

Wydawnictwo C.H.Beck

MONOGRAFIE PRAWNICZE

DANIEL WACINKIEWICZ • ZASPOKAJANIE POTRZEB WSPÓLNOT
SAMORZĄDOWYCH. STUDIUM ADMINISTRACYJNOPRAWNE

Polecamy nasze publikacje z tej serii:

Maria Królikowska-Olczak, Beata Pachuca-Smulska (red.)

**OCHRONA PRAWNA KONSUMENTA NA RYNKU MEDIÓW
ELEKTRONICZNYCH**

Kinga Flaga-Gieruszyńska, Jacek Gołaczyński, Dariusz Szostek (red.)

**INFORMATYZACJA POSTĘPOWANIA CYWILNEGO.
TEORIA I PRAKTYKA**

Beata Stępień-Załużka

**SPRAWOWANIE WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI
PRZEZ SĄD NAJWYŻSZY W POLSCE**

Sabina Kubsik

**PRZEDKONTRAKTOWA ODPOWIEDZIALNOŚĆ
ODSZKODOWAWCZA Z TYTUŁU NIEUCZCIWYCH
NEGOCJACJI**

Marcin Zięba

PODMIOTOWOŚĆ PRAWNA WSPÓLNOT MIESZKANIOWYCH

Aneta Giedrewicz-Niewińska

UCZESTNICTWO PRACOWNIKÓW W SPÓŁCE EUROPEJSKIEJ

Marcin Marszałek

**SWOBODA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ WYTWÓRCY
– SPRZEDAWCY ENERGII ELEKTRYCZNEJ**

Legalis
System Informacji Prawnej

www.ksiegarnia.beck.pl

ZASPOKAJANIE
POTRZEB WSPÓLNOT
SAMORZĄDOWYCH
STUDIUM
ADMINISTRACYJNOPRAWNE

DANIEL WACINKIEWICZ

WYDAWNICTWO C.H.BECK
WARSZAWA 2016

Wydawca: Ewelina Skibniewska

Recenzja naukowa:
prof. dr hab. Janina Ciechanowicz-McLean
prof. dr hab. Jan Boć

Publikacja dofinansowana przez
Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego

© **Wydawnictwo C.H.Beck 2016**

Wydawnictwo C.H.Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Wydawnictwo C.H.Beck
Druk i oprawa: Elpil, Siedlce

ISBN 978-83-255-7879-4

ISBN e-book 978-83-255-7880-0

Spis treści

Wykaz skrótów	IX
Wykaz literatury	XVII
Wykaz aktów prawnych	XXXIX
Wykaz orzecznictwa	XLIX
Wprowadzenie – metodologiczne założenia badawcze i teoretyczne	
podstawy pojmowania potrzeb ludzkich	1
I. Metodologiczne założenia pracy	1
II. Założenia ukierunkowujące proces badawczy	8
III. Teoretyczne ramy pojmowania potrzeb ludzkich	19
Część I. Potrzeby i ich zaspokajanie w legislacji polskiej	
Rozdział I. Regulacje prawne II Rzeczypospolitej	31
§ 1. Uwagi wprowadzające	31
§ 2. Zaspokajanie potrzeb w regulacjach prawnych dotyczących sfery społecznej	32
§ 3. Zaspokajanie potrzeb w regulacjach dotyczących sfery gospodarczej	35
§ 4. Zaspokajanie potrzeb w regulacjach prawnych dotyczących struktur administracyjnych	39
§ 5. Zaspokajanie potrzeb w regulacjach prawnych dotyczących ciężarów i świadczeń publicznych	43
§ 6. Inne regulacje prawne wyrażające zaspokajanie potrzeb	50
§ 7. Uwagi podsumowujące	55
Rozdział II. Regulacje prawne państwa „socjalistycznego”	59
§ 1. Uwagi wprowadzające	59
§ 2. Zaspokajanie potrzeb w regulacjach prawnych dotyczących planowania	60
§ 3. Zaspokajanie potrzeb w regulacjach prawnych dotyczących sfery gospodarczej	71
§ 4. Zaspokajanie potrzeb w regulacjach prawnych dotyczących działalności kulturalnej	80

§ 5. Zaspokajanie potrzeb w regulacjach prawnych z zakresu organizacji i funkcjonowania struktur władzy i administracji państwowej	85
§ 6. Zaspokajanie potrzeb w regulacjach prawnych z zakresu mieszkalnictwa	93
§ 7. Zaspokajanie potrzeb w regulacjach prawnych z zakresu łączności	99
§ 8. Inne regulacje prawne wyrażające zaspokajanie potrzeb	101
§ 9. Uwagi podsumowujące	109
Rozdział III. Regulacje prawne po 1989 roku	111
§ 1. Uwagi wprowadzające	111
§ 2. Zaspokajanie potrzeb w regulacjach prawnych dotyczących kwestii socjalno-bytowych	113
§ 3. Zaspokajanie potrzeb w regulacjach z zakresu ochrony zdrowia	118
§ 4. Zaspokajanie potrzeb w regulacjach z zakresu bezpieczeństwa żywniowego	124
§ 5. Zaspokajanie potrzeb w regulacjach prawnych dotyczących rehabilitacji społeczno-zawodowej	126
§ 6. Zaspokajanie potrzeb w regulacjach prawnych dotyczących kwestii przyrodniczo-ekologicznych	133
§ 7. Zaspokajanie potrzeb w regulacjach prawnych dotyczących kwestii gospodarczych	142
§ 8. Inne regulacje prawne wyrażające zaspokajanie potrzeb	146
§ 9. Uwagi podsumowujące	151
 Część II. Potrzeby i ich zaspokajanie w perspektywach pozaprawnych	
Rozdział IV. Filozoficzna perspektywa pojmowania potrzeb	155
§ 1. Uwagi wprowadzające	155
§ 2. Poglądy dotyczące potrzeb w filozofii antycznej i średniowiecznej ..	157
§ 3. Poglądy dotyczące potrzeb w filozofii nowożytnej	162
§ 4. Uwagi podsumowujące	174
Rozdział V. Socjologiczna i psychologiczna perspektywa pojmowania potrzeb	177
§ 1. Uwagi wprowadzające	177
§ 2. Perspektywa socjologiczna	180
§ 3. Perspektywa psychologiczna	189
§ 4. Oddziaływanie socjologicznych i psychologicznych teorii potrzeb na inne dyscypliny badawcze	203
§ 5. Uwagi podsumowujące	209
Rozdział VI. Ekonomiczna perspektywa pojmowania potrzeb	215

§ 1. Uwagi wprowadzające	215
§ 2. Poglądy dotyczące potrzeb w starożytnej i średniowiecznej myśli ekonomicznej	217
§ 3. Poglądy dotyczące potrzeb w nowożytnej i współczesnej myśli ekonomicznej	222
§ 4. Uwagi podsumowujące	238
Część III. Doktrynalne i normatywne wyznaczniki modelu zaspokajania potrzeb wspólnot samorządowych	
Rozdział VII. Wyznaczniki zaspokajania potrzeb wspólnot samorządowych na gruncie nauki prawa administracyjnego	
§ 1. Uwagi wprowadzające	245
§ 2. Pojmowanie potrzeb wspólnot samorządowych i ich zaspokajania w perspektywie aksjologii prawa administracyjnego	247
§ 3. Powiązanie zaspokajania potrzeb wspólnot samorządowych z kategoriami prawa administracyjnego i nauki prawa administracyjnego	259
§ 4. Rola administracji świadczącej w zaspokajaniu potrzeb wspólnot samorządowych	268
§ 5. Uwagi podsumowujące	278
Rozdział VIII. Konstytucyjne wyznaczniki zaspokajania potrzeb wspólnot samorządowych przez samorząd terytorialny	
§ 1. Uwagi wprowadzające	287
§ 2. Zasady konstytucyjne jako ramy ustalania i zaspokajania potrzeb mieszkańców przez samorząd terytorialny	289
§ 3. Konstytucyjna klauzula generalna „zaspokajania potrzeb wspólnot samorządowych” i jej implikacje dla potrzeb zbiorowych	300
§ 4. Konstytucyjna perspektywa pojmowania zadań publicznych służących zaspokajaniu potrzeb wspólnot samorządowych	313
§ 5. Uwagi podsumowujące	322
Rozdział IX. Elementy modelu instytucjonalno-prawnego zaspokajania potrzeb wspólnot samorządowych	
§ 1. Uwagi wprowadzające	329
§ 2. Założenia podstawowe modelu	331
I. Podmioty, których potrzeby są zaspokajane	332
II. Podmioty zaspokajające potrzeby	333
III. Przedmiot zaspokajania	337
IV. Sposoby zaspokajania potrzeb wspólnot samorządowych	342
V. Formy organizacyjno-prawne zaspokajania potrzeb	347
VI. Proceduralny aspekt zaspokajania potrzeb	353

§ 3. Kategoryzacja zadań publicznych jednostek samorządu terytorialnego służących zaspokajaniu potrzeb wspólnot samorządowych	357
I. Zadania z zakresu pomocy społecznej i ochrony rodziny	358
II. Zadania z zakresu ochrony zdrowia	364
III. Zadania w zakresie porządku i bezpieczeństwa	367
IV. Zadania oświatowe	369
V. Zadania z zakresu kultury	370
VI. Zadania z zakresu sportu, rekreacji i turystyki	371
VII. Zadania z zakresu infrastruktury, transportu i komunikacji	372
VIII. Zadania z zakresu ochrony środowiska i przyrody	373
IX. Zadania z zakresu zatrudnienia i rynku pracy	375
X. Zadania architektoniczno-budowlano-planistyczne	376
XI. Zadania z zakresu gospodarki nieruchomościami	377
XII. Zadania pro-obywatelskie	378
§ 4. Uwagi podsumowujące	378

**Część IV. Normatywna postać potrzeb ludzkich
w prawie regulującym zadania samorządu terytorialnego**

Rozdział X. Potrzeby socjalno-bytowe	387
§ 1. Uwagi wprowadzające	387
§ 2. Potrzeby egzystencjalne	389
§ 3. Potrzeby mieszkaniowe	411
§ 4. Uwagi podsumowujące	429
Rozdział XI. Potrzeby bezpieczeństwa, ochrony i opieki	433
§ 1. Uwagi wprowadzające	433
§ 2. Potrzeby bezpieczeństwa zdrowotnego	434
§ 3. Potrzeby ochrony i opieki	445
§ 4. Uwagi podsumowujące	453
Rozdział XII. Potrzeby kognitywno-estetyczne	457
§ 1. Uwagi wprowadzające	457
§ 2. Potrzeby wiedzy i rozumienia	458
§ 3. Potrzeby kulturalne	464
§ 4. Potrzeby ładu przestrzennego i ekologicznego	475
§ 4. Uwagi podsumowujące	482
Zakończenie	487
Indeks rzeczowy	507

Wykaz skrótów

1. Źródła prawa

BezpŻywnU	ustawa z 26.8.2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 594 ze zm.)
BiblU	ustawa z 27.6.1997 r. o bibliotekach (tekst jedn. Dz.U. z 2012 r. poz. 642 ze zm.)
BiblU1968	ustawa z 9.4.1968 r. o bibliotekach (Dz.U. Nr 12, poz. 63 ze zm.)
CelnePR	rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 27.10.1933 r. o prawie celnem (Dz.U. Nr 84, poz. 610 ze zm.)
DostZwRzeżU	ustawa z 15.2.1952 r. o obowiązkowych dostawach zwierząt rzeźnych (Dz.U. Nr 8, poz. 46 ze zm.)
DośwZwierzU	ustawa z 21.1.2005 r. o doświadczeniach na zwierzętach (Dz.U. Nr 33, poz. 289 ze zm.)
DrobWytU	ustawa z 31.1.1985 r. o drobnej wytwórczości (Dz.U. Nr 3, poz. 11 ze zm.)
DziałKU	ustawa z 25.10.1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jedn. Dz.U. z 2012 r. poz. 406 ze zm.)
DziałLeczU	ustawa z 15.4.2011 r. o działalności leczniczej (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r. poz. 217 ze zm.)
EKSL	Europejska Karta Samorządu Lokalnego z 15.10.1985 r. (Dz.U. z 1994 r. Nr 124, poz. 607)
EmigracjaR	rozporządzenie z 11.10.1027 r. o emigracji (Dz.U. Nr 89, poz. 799)
EmigracjaWR	rozporządzenie z 23.12.1927 r. w sprawie wykonania rozporządzenia o emigracji (Dz.U. z 1928 r. Nr 6, poz. 37 ze zm.)
FormyBudMU	ustawa z 26.10.1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 2071 ze zm.)
FundEmerytU	ustawa z 28.8.1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 291 ze zm.)

Wykaz skrótów

FundGiMU	ustawa o funduszu gminnym i funduszu miejskim (Dz.U. Nr 52, poz. 269 ze zm.)
FundSWU	ustawa o funduszu socjalnym wsi (Dz.U. z 1989 r. Nr 10, poz. 54 ze zm.)
GminyWŻR	rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 14.10.1927 r. o uporządkowaniu stanu prawnego w organizacji gmin wyznaniowych żydowskich na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem województwa śląskiego (tekst jedn. Dz.U. z 1928 r. Nr 52, poz. 500)
GospKomU	ustawa z 20.12.1996 r. o gospodarce komunalnej (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 573)
GospNierU	ustawa z 21.8.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 1774 ze zm.)
GospNierSPU	ustawa z 19.10.1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 1014 ze zm.)
InspHandlU	ustawa z 15.12.2000 r. o Inspekcji Handlowej (tekst jedn. Dz.U. z 2014 r. poz. 148 ze zm.)
InstArtU	ustawa z 28.12.1984 r. o instytucjach artystycznych (Dz.U. Nr 60, poz. 304 ze zm.)
ISiUSR	rozporządzenie Ministra Skarbu z 20.6.1927 r. o organizacji i zakresie działania izb skarbowych i podległych izbom urzędów skarbowych (Dz.U. Nr 66, poz. 588 ze zm.)
IzbaRolR	rozporządzenie z 22.3.1928 r. o izbach rolniczych (tekst jedn. Dz.U. z 1933 r. Nr 2, poz. 16 ze zm.)
HandelWU	ustawa z 18.7.1974 r. o wykonywaniu handlu oraz niektórych innych rodzajów działalności przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej (Dz.U. Nr 27, poz. 158 ze zm.)
JakośćWyrU	ustawa z 8.2.1979 r. o jakości wyrobów (Dz.U. Nr 2, poz. 7 ze zm.)
KoEAR	rozporządzenie Rady Ministrów z 17.12.1936 r. o uznaniu Zasadniczego Prawa Wewnętrzznego Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 94, poz. 659)
KomPrywU	ustawa z 30.8.1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 747 ze zm.)
KoncesjeU	ustawa z 9.1.2009 r. o koncesji na roboty budowlane lub usługi (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 113)

Wykaz skrótów

Konstytucja RP	ustawa z 2.4.1997 r. – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
Konstytucja z 1952 r.	ustawa z 22.7.1952 r. – Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej uchwalona przez Sejm Ustawodawczy (Dz.U. Nr 33, poz. 232 ze zm.)
KPA	ustawa z 14.6.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz.U. 2016 r. poz. 23)
KRO	ustawa z 25.2.1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn. Dz.U. z 2012 r. poz. 788 ze zm.)
KultUpU	ustawa z 26.4.1984 r. o upowszechnianiu kultury oraz o prawach i obowiązkach pracowników upowszechniania kultury (Dz.U. Nr 26, poz. 129 ze zm.)
LecznictwoUzdrU	ustawa z 28.7.2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tekst jedn. Dz.U. z 2012 r. poz. 651 ze zm.)
ŁącznośćU1961	ustawa o łączności (Dz.U. Nr 8, poz. 48 ze zm.)
ŁącznośćU1984	ustawa o łączności (Dz.U. Nr 54, poz. 275 ze zm.)
MinAdU	ustawa z 28.7.1983 r. o Ministrze Administracji (Dz.U. z 1983 r. Nr 44, poz. 200)
MnNarU	ustawa z 6.1.2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz.U. Nr 17, poz. 141 ze zm.)
MuzU	ustawa z 21.11.1996 r. o muzeach (tekst jedn. Dz.U. z 2012 r. poz. 987 ze zm.)
NajmLokU	ustawa z 2.7.1994 r. o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. Nr 105, poz. 509 ze zm.)
MNiEU	ustawa z 6.1.2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 573)
NormBudU	ustawa z 3.7.1947 r. o normach i standartach budowlanych (Dz.U. Nr 52, poz. 269)
NormU	ustawa z 27.11.1961 o normalizacji (Dz.U. Nr 53, poz. 298 ze zm.)
NRKU	ustawa z 4.5.1982 r. o Narodowej Radzie Kultury (Dz.U. Nr 14, poz. 111 ze zm.)
OchrLokU	ustawa z 16.9.2011 r. o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 555)

Wykaz skrótów

OchrZabU	ustawa z 23.7.2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn. Dz.U. z 2014 r. poz. 1446 ze zm.)
OchrZwierzU	ustawa z 15.1.2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 266)
OdpadyU	ustawa z 14.12.2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2012 r. poz. 21 ze zm.)
OgrDziałU	ustawa z 13.12.2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 40 ze zm.)
OgrDziałU2005	ustawa z 8.7.2005 r. o rodzinnych ogrodach działkowych (Dz.U. Nr 169, poz. 1419 ze zm.)
OpłRPZU	ustawa z 25.4.1938 r. o opłatach rejestracyjnych od przedsiębiorstw i zajęć (Dz.U. Nr 34, poz. 293 ze zm.)
OpłSzU	ustawa z 7.4.1949 r. o pokrywaniu opłat w szpitalach, będących zakładami społecznymi służby zdrowia (Dz.U. Nr 25, poz. 174 ze zm.)
OpSpołU	ustawa z 16.8.1923 r. o opiece społecznej (Dz.U. Nr 92, poz. 726 ze zm.)
OrgUWR	rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z 13.8.1931 r. wydanym w porozumieniu z Ministrami: Pracy i Opieki Społecznej, Przemysłu i Handlu, Robót Publicznych, Rolnictwa, Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie organizacji urzędów wojewódzkich oraz trybu załatwiania spraw w tych urzędach (Dz.U. Nr 76, poz. 611)
PAdmWU	ustawa z 25.9.1954 r. o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych (Dz.U. Nr 43, poz. 191 ze zm.)
PańPPU	ustawa z 15.7.1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (tekst jedn. Dz.U. z 1936 r. Nr 46, poz. 339)
PKPU	ustawa z 27.4.1989 r. o przedsiębiorstwie państwowym „Polskie Koleje Państwowe” (Dz.U. Nr 26, poz. 138 ze zm.)
PlanOGU	ustawa z 2.7.1947 r. o Planie Odbudowy Gospodarczej (Dz.U. Nr 53, poz. 285 ze zm.)
PlanPrzU1961	ustawa z 31.1.1961 r. o planowaniu przestrzennym (tekst jedn. Dz.U. z 1975 r. Nr 11, poz. 67 ze zm.)

Wykaz skrótów

PlanPrzU1984	ustawa z 12.7.1984 r. o planowaniu przestrzennym (tekst jedn. Dz.U. z 1989 r. Nr 17, poz. 99 ze zm.)
PlanRodzU	ustawa z 7.1.1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz.U. Nr 17, poz. 78 ze zm.)
PlanSGU	ustawa z 26.2.1982 r. o planowaniu społeczno-gospodarczym (tekst jedn. Dz.U. z 1987 r. Nr 4, poz. 26 ze zm.)
PlanZagPU	ustawa z 27.3.2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn. Dz.U. z 2012 r. poz. 647 ze zm.)
PLLU	ustawa z 3.12.1984 r. o przedsiębiorstwie państwowym Polskiej Linie Lotnicze „Lot” (Dz.U. Nr 55, poz. 281)
PodażZaU	ustawa z 5.8.1938 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku (Dz.U. Nr 60, poz. 462)
PomocPU	ustawa z 27.9.2013 r. o pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez młodych ludzi (Dz.U. z 2013 r. poz. 1304 ze zm.)
PomocSpołU	ustawa z 12.3.2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.)
PomocSpołU1990	ustawa z 29.11.1990 r. o pomocy społecznej (Dz.U. Nr 87, poz. 506)
PracOgrDziałU	ustawa z 6.5.1981 r. o pracowniczych ogrodach działkowych (tekst jedn. Dz.U. z 1996 r. Nr 85, poz. 390 ze zm.)
PrBud	ustawa z 7.7.1994 r. – Prawo budowlane (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r. poz. 1409 ze zm.)
PrEnerg	ustawa z 10.4.1997 r. – Prawo wodne (tekst jedn. Dz.U. z 2012 r. poz. 1059 ze zm.)
PrLok1959	ustawa z 30.1.1959 r. – Prawo lokalowe (tekst jedn. Dz.U. z 1962 r. Nr 47, poz. 227)
PrLok1974	ustawa z 10.4.1974 r. – Prawo lokalowe (tekst jedn. Dz.U. z 1987 r. Nr 30, poz. 165 ze zm.)
PromZatrU	ustawa z 20.4.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jedn. Dz.U. z 2015. poz. 149 ze zm.)
PrWod	ustawa z 18.7.2001 r. – Prawo wodne (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. 469 ze zm.)
PrzeciwNU	ustawa z 29.7.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 224 ze zm.)

Wykaz skrótów

PrzeciwPrzemU	ustawa z 29.7.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 1390)
PrzedPaństwU	ustawa z 25.9.1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r. poz. 1384 ze zm.)
PrzyrU	ustawa z 16.4.2004 r. o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 1651)
PrzyrU1991	ustawa z 16.10.1991 r. o ochronie przyrody (Dz.U.Nr 114, poz. 492)
PrzyrU2001	ustawa z 16.10.1991 r. o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz.U. z 2001 r. Nr 99, poz. 1079 ze zm.)
RegPrU	ustawa z 21.7.1983 r. o szczególnej regulacji prawnej w okresie przezwycięzania kryzysu społeczno-ekonomicznego oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1983 r. Nr 39, poz. 176 ze zm.)
RehZawU	ustawa z 27.8.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.)
RNU	ustawa z 25.1.1958 r. o radach narodowych (tekst jedn. Dz.U. z 1975 r. Nr 26, poz. 139 ze zm.)
RNOU	ustawa z 25.9.1954 r. o radach narodowych osiedli (Dz.U. Nr 43, poz. 192)
RzemU	ustawa z 8.6.1972 r. o wykonywaniu i organizacji rzemiosła (tekst jedn. Dz.U. z 1983 r. Nr 7, poz. 40 ze zm.)
SamGminU	ustawa z 8.3.1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 446)
SamPowU	ustawa z 5.6.1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 1445 ze zm.)
SamWojU	ustawa z 5.6.1998 r. o samorządzie województwa (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 486 ze zm.)
SportU	ustawa z 25.6.2010 r. o sporcie (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 176)
SpółMieszU	ustawa z 15.12.2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r. poz. 1222 ze zm.)
SprawyAp	dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z 22.2.1938 r. o poruczeniu spraw aprowizacyjnych Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych (Dz.U. z 1938 r. Nr 13, poz. 89)

Wykaz skrótów

SysRNU	ustawa z 20.7.1983 r. o systemie rad narodowych i samorządu terytorialnego (Dz.U. z 1986 r. Nr 47, poz. 227)
SzkolWU1982	ustawa z 4.5.1982 r. o szkolnictwie wyższym (tekst jedn. Dz.U. z 1985 r. Nr 42, poz. 201 ze zm. – akt archiwalny)
ŚwiadOZU	ustawa z 27.8.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 581 ze zm.)
ŚwiadRodzU	ustawa z 28.11.2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 114 ze zm.)
ŚwiadWR	rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 24.10.1934 r. o rzeczowych świadczeniach wojennych (Dz.U. Nr 95, poz. 859)
TerenOrgU	ustawa z 20.3.1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej (Dz.U. Nr 14, poz. 130)
TransportZbiorU	ustawa z 16.12.2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 1440 ze zm.)
UGK	ustawa z 20.12.1996 r. o gospodarce komunalnej (tekst jedn. Dz.U. z 2011 r. Nr 45, poz. 236)
UstrSzkolU	ustawa z 11.3.1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz.U. Nr 38, poz. 389 ze zm.)
UzdroU	ustawa z 17.6.1966 r. o uzdrowiskach (Dz.U. z 1966 r. Nr 23, poz. 150 ze zm.)
WspEiWBU	ustawa z 23.10.1987 r. o utworzeniu Wspólnoty Energetyki i Węgla Brunatnego (Dz.U. Nr 33, poz. 184)
WspierSysPZU	ustawa z 9.6.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 575 ze zm.)
WspWKU	ustawa z 23.10.1987 r. o utworzeniu Wspólnoty Węgla Kamiennego (Dz.U. Nr 33, poz. 183 ze zm.)
WsRiWBU	ustawa z 23.10.1987 r. o utworzeniu Wspólnoty Energetyki i Węgla Brunatnego (Dz.U. Nr 33, poz. 184)
WychAlkU	ustawa z 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.)
WykPańPPR	rozporządzenie Ministra Skarbu z 11.12. 1936 r. o wykonaniu ustawy z 15.7.1925 r. o państwowym

	podatku przemysłowym (Dz.U. z 1936 r. Nr 93, poz. 649 ze zm.)
ZatrSocjU	ustawa z 13.6.2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tekst jedn. Dz.U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 ze zm.)
ZdrowiePsychU	ustawa z 19.8.1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 546)
ZOZU	ustawa z 30.8.1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 91, poz. 408 ze zm.)

2. Publikatory i czasopisma

Dz.U.	Dziennik Ustaw
Dz.Urz.	Dziennik Urzędowy
PiP	Państwo i Prawo
PUG	Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
Rej.	Rejent
RPEiS	Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
ST	Samorząd Terytorialny

3. Inne skróty

art.	artykuł
Nr	numer
poz.	pozycja
ust.	ustęp
vol.	volume
zob.	zobacz

Wykaz literatury

- Ackoff R.*, Decyzje optymalne w badaniach stosowanych, Warszawa 1969
- Adler A.*, Praxis und Theorie der Individualpsychologie, Prigglitz 1920
- Agopszowicz A.*, Zarys prawa samorządu terytorialnego, Katowice 1994
- Alderfer C.P.*, An Empirical Test of a New Theory o Human Needs, *Organizational Behavior and Human Performance* 1969, vol. 4, Issue 2
- Alfred C.*, The Egyptians, London 1961
- Andrews R.A., Lowe R., Clair A.*, The relationship between basic need satisfaction and emotional eating in obesity, *Australian Journal of Psychology* 2011, vol. 63
- Armstrong K.*, Historia Boga. 4000 lat dziejów Boga w judaizmie, chrześcijaństwie i islamie (tłum. *B. Cendrowska*), Warszawa 1996
- Arouet F. M.*, [w:] Listy i powiastki filozoficzne (Listy – tłum. *J. Rogoziński*, Powiastki – tłum. i przedm. *T. Boy-Żeleński*), Warszawa 2002
- Arystoteles*, Etyka nikomachejska, [w:] *Arystoteles. Dzieła wszystkie*, t. V, Etyka nikomachejska, Etyka wielka, Etyka Eudemejska, O cnocie i wadach (przekłady, wstęp i komentarze *D. Gromska, L. Regner, W. Wróblewski*), Warszawa 1996
- Arystoteles*, Polityka (przekład *L. Piotrowicz*), [w:] *K. Leśniak*, *Arystoteles*, Warszawa 1989
- Aspekty prawne planowania i zagospodarowania przestrzennego (red. *W. Szwajdler*), LEX/el. 2013
- Baka K., Machulak G., Pietraszewska-Macheta A., Sidorko A.*, Komentarz doart. 5 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, [w:] *Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Komentarz*, Lex/el. 2010
- Balaban A.*, Katalog zasad naczelnych Konstytucji w polskich podręcznikach prawa konstytucyjnego, [w:] *Zasady naczelne Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 roku. Materiały 52 Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr Prawa Konstytucyjnego w Międzyzdrojach (27–29.5.2010 r.)* (red. *A. Balaban, P. Mijał*), Szczecin 2011
- Bandarzewski K.*, Prywatyzacja zadań publicznych, [w:] *Koncepcja systemu prawa administracyjnego* (red. *M. Zimmermann*), Kraków 2007
- Bartkowiak G.*, Psychologia zarządzania, Poznań 1997
- Bartkowiak R.*, Historia myśli ekonomicznej, Warszawa 2008
- Baruk A.I.*, Marketing personalny jako instrument kreowania wizerunku firmy, Warszawa 2006
- Bauman Z.*, Zarys marksistowskiej teorii społeczeństwa, Warszawa 1964

- Bąkowski T., Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Komentarz, Kraków 2004
- Bentham J., Manual of political economy, London 1793
- Bentham J., Wprowadzenie do zasad moralności i prawodawstwa (tłum. B. Nawroczyński), Warszawa 1958
- Best D., Day E., McCarthy T., Darlington I., Pinchbeck K., The Hierarchy of Needs and care planning in addiction services: What Maslow can tell us about addressing competing priorities? *Addiction Research and Theory* 2008, vol. 16, Nr 4
- Bierdajew M., Nowe średniowiecze (tłum. M. Reutt), Komorów 1997
- Biernat S., Problemy prawne sprawiedliwego rozdziału dóbr przez państwo, Kraków 1985
- Biernat S., Prywatyzacja zadań publicznych. Problematyka prawna, Warszawa–Kraków 1994
- Biernat S., Rozdział dóbr przez państwo. Uwarunkowania społeczne i konstrukcje prawne, Ossolineum 1989
- Bigo T., Administracja przemysłu, handlu i górnictwa (rozdz. II), [w:] Prawo administracyjne, cz. III (red. M. Jaroszyński), Warszawa 1952
- Bigo T., Ogólne podstawy prawne administracji stosunków gospodarczych (rozdz. I), [w:] Prawo administracyjne, cz. III (red. M. Jaroszyński), Warszawa 1952
- Bigo T., Związki publicznoprawne w świetle ustawodawstwa polskiego, Warszawa 1928
- Blaug M., Teoria ekonomii. Ujęcie retrospektywne (tłum. I. Budzyńska, H. Figaszewska, H. Hagemeyer, S. Kubiela, A. Szeworski, Z. Wiankowska-Ładyka), Warszawa 2000
- Blicharz J., Kategoria interesu publicznego jako przedmiot działania administracji publicznej, *Przegląd Prawa i Administracji* 2004, t. LX
- Blicharz J., Prawna możliwość powierzania wykonywania zadań publicznych na drodze umowy organizacjom pozarządowym, [w:] Współczesne europejskie problemy prawa administracyjnego i administracji publicznej. W 35. rocznicę utworzenia Instytutu Nauk Administracyjnych Uniwersytetu Wrocławskiego (red. A. Błaś, K. Nowacki), Prawo CCXCV, Wrocław 2005
- Błaś A., Boć J., Jeżewski J., Administracja publiczna, Wrocław 2003
- Błaś A., Formy działania administracji w warunkach prywatyzacji zadań publicznych, [w:] Administracja i prawo administracyjne u progu trzeciego tysiąclecia, Łódź 2000
- Błaś A., Prywatyzacja zadań samorządu terytorialnego, [w:] Studia nad samorządem terytorialnym (red. A. Błaś), Wrocław 2002
- Boć J., [w:] Administracja publiczna (red. J. Boć), Wrocław 2003
- Boć J., [w:] Prawo administracyjne (red. J. Boć), Wrocław 2007
- Boć J., Przykład prawnych form działania administracji w ochronie środowiska, [w:] System Prawa Administracyjnego, t. 5, Prawne formy działania administracji (red. R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel), Warszawa 2013
- Boć J., Z refleksji nad dobrem wspólnym, [w:] Nowe problemy badawcze w teorii prawa administracyjnego (red. J. Boć, A. Chajbowicz), Wrocław 2009

- Böhm-Bawerk E. von*, Capital and Interest: A Critical History of Economical Theory, London 1890 (w polskiej wersji: Kapitał i zysk z kapitału (tłum. W. Zawadzki), t. 1 i t. 2, Warszawa 1924 i 1925)
- Boisguillebert P.P. de*, Dissertation sur la nature des richesses, de l'argent et des tributs, où l'on découvre la fausse idée qui règne dans le monde à l'égard de ces trois articles, brak miejsca wydania, 1707
- Borgosz J.*, Herbert Marcuse i filozofia trzeciej siły, Warszawa 1972
- Brzeziński W.*, Administracyjno-prawne środki realizacji planów gospodarczych, [w:] *M. Jaroszyński, M. Zimmermann, W. Brzeziński*, Polskie prawo administracyjne. Część ogólna, Warszawa 1956
- Brzeziński W.*, Organizacja prawna planowania gospodarczego (rozdz. XIV), [w:] *M. Jaroszyński, M. Zimmermann, W. Brzeziński*, Polskie prawo administracyjne. Część ogólna, Warszawa 1956
- Burhan N.A.S., Mohamad M.R., Kurniawan Y., Sidek A.H.*, National intelligence, basic human needs, and their effect on economic growth, *Intelligence* 2014, vol. 44
- Butterfield E.*, Sartre and Marcuse on the Relation between Needs and Normativity. A Step Beyond Postmodernism in Moral Theory, *Sartre Studies International*, 2004, vol. 10, Issue 2
- Byjoch K., Redel S.*, Prawo gospodarki komunalnej, Warszawa 2000
- Cadet F.*, Pierre de Boisguilbert, précurseur des économistes, 1646–1714: sa vie, ses travaux, son influence, Paris 1870
- Cairncross F.*, The Death of Distance: how the communications revolution will change, Boston 1997
- Campos T.C. de*, Health as a Basic Human Need: Would This Be Enough? *Journal of law, medicine & ethics* 2012, vol. 40, Issue 2
- Cetwiński O.*, Zjawisko polityczne i proces polityczny, [w:] *Metodologiczne i teoretyczne problemy nauk politycznych* (red. K. Opalek), Warszawa 1975
- Cherka M., Wierzbowski M.*, Centralne organy administracji państwowej, [w:] *System Prawa Administracyjnego*, t. 6. Podmioty administrujące (red. R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel), Warszawa 2011
- Cherkaoui M.*, The individual and the collective, *European Review* 2003, vol. 11, No 4
- Chmielnicki P.*, Świadczenie usług przez samorząd terytorialny w Polsce. Zagadnienia ustrojowoprawne, Warszawa 2005
- Chmielnicki P.*, Zakłady administracyjne w Polsce. Ustrój wewnętrzny, Warszawa 2008
- Chojna-Duch E.*, Zakres i skutki decentralizacji finansowej samorządu terytorialnego, [w:] *A. Piekara*, Samorząd terytorialny, zagadnienia prawne i administracyjne (red. A. Piekara, Z. Niewiadomski), Warszawa 1998
- Ciechanowicz-McLean J.*, Konstytucyjna zasada wolności gospodarczej a ochrona środowiska, *Gdańskie Studia Prawnicze* 2014, t. XXXI
- Ciechanowicz-McLean J.*, Prawo i polityka ochrony środowiska, Warszawa 2009
- Clark J.B.*, The Distribution of Wealth: A Theory of Wages, Interest and Profits, New York 1908